

D.: Haha! König Albert und Frau und Kinder! Wo sind die jetst?

B.: Wa wete 'k ik da vele. An den Iesder zeker.

D.: Haha! Bei die 'Sakkenfüller'.

B.: Oj't gie zegt.

Maar vier jaar later kwam dezelfde Duitser ...

D.: Haha! König Albert und Frau und Kinder. Brave Mann.

B. (Binnensmonds): G'dversche smeerlap!

D.: Smeerlapf? Was ist dasz?

B.: o! Dat is een grote man.

D.: Wir hebben viele grosze Männer: Hindenburg, Ludendorf, der Kronprinz. Alle grosz Männer. Grosze Smeirlapfen.

B.: Dasse 't mosten horen, je zoe nog e rammelienge kriegen ook.

D.: Ein Rammeling? Was ist dasz?

B.: O, da's e grote stad in Frankriek.

D.: Jaja, ein Rammeling dasz kreigen wir auch noch.

Johan Ballegeer.

& & &
&

4. Voordracht op 24 april 1983 te Westkapelle.

door Johan Ballegeer, naar teksten van Germain Vandepitte (R.d.P.)

HEKSENPROCESSEN in het licht van het WESTEUROPESE DENKEN.

Een bombastische en ronkende titel. Over heksenprocessen ging het in elk geval.

Onze Voorzitter heeft er zo'n handje van weg om langs z'n neus weg te zeggen: "Je maakt er wel een kort verslagje van; 'k vind niemand anders!". Doodsimpel is dat. Maar 'k moet op mijn borst kloppen, 't zelfde procédé heb ik toegepast. Daar ik "niët ter tale ben" heb ik dat een specialist aangesmeerd, en wie van ons is beter van tongriem gesneden dan onze Johan?

- - - -

Dr. Margeret Murray, een Engelse antropologe heeft geruime tijd de heksenmarkt beheerst met haar opvattingen en stellingen betreffende heksen en hekserij. Daardoor ligt ze mede aan de basis van de huidige snobistische heksenrage en heksencultus in

de Angelsaksische landen. Haar idee was, dat de hekserij een re-
stant is van de oudste animistische godsdienst op de aarde,
waarvan er nog enkele relikten zijn. De verering van "de Grote
Moeder en de Gehoornde God". Vicca noemde ze het.

Reeds in de bijbel en andere oude geschriften vinden we hele
horden goden, godinnen, engelen, duivelen, bezweerders, genezers,
magiërs, profeten, tovenaars, heksen, waarzeggers, feeën, kabou-
ters; kobolden, asen, astrologen en noem maar op.

De Babylonische kleitabletten leren ons hoe personen te be-
handelen tegen het kwaad hen overgezonden door demonen met tussen-
komst van perfide mannen of vrouwen. Het tema van de vliegende
(godin) heks, schijnt universeel. Negerstammen uit Afrika waren
ervan op de hoogte dat er vrouwen waren die zich zelfden en als
vogel door de lucht vlogen. Op een pre-Columbiaanse tekening
zien we de godin Tlazolteolf op een bezem door de lucht vliegen.

Op het concilie van Paderborn, samengeroepen door Karel de
Grote (785) werd met de doodstraf bedreigd, eenieder die op
heidense wijze in hekserij en toverij geloofde en daarvoor mannen
of vrouwen op de brandstapel terecht stelden.

Het Canon Episcopi (906) bepaalde uitdrukkelijk dat vrouwen
of mannen die zich met hekserij inlieten (die tenslotte duivels-
kunsten waren) geschandvlekt en gebannen moesten worden uit de
gemeenschap. Benadrukt werd dat, door de duivel misleide vrouwen
die geloofden en voor echt hielden dat ze door de lucht gevlogen
hadden in gezelschap van de godin Diana of andere vrouwen, dat
die zich afkeerden van het ware geloof en vervielen in heidense
praktijken. (Sommige heksenzalven schijnen wel hallucinaties
verwekt te hebben.)

Onderscheid dient gemaakt te worden tussen zwarte magie
(kwaad, boos) en witte magie (geneeskunde, kruiden, alchemie,
waarzeggerij, ~~magie~~, enz.). Van deze laatste soort spe-
cialisten had elke koning, keizer of paus er wel een of meer in
dienst als raadgever (Faust, Agrippa, enz.).

In de 12de eeuw begonnen de kettervervolgingen en daarmee
veranderden de opvattingen en het gedrag van de Kerk tegenover
de hekserij. Vauderie (Waldenzen) werd synoniem van hekserij.

In ketterprocessen te Toulouse in 1335 en even later, werd vermeld dat er naar de toppen der Pyreneeën gevlogen werd naar vergaderingen waar de duivel onder de gedaante van een zwarte bok werd vereerd en het vlees werd gegeten van jonge kinderen. In een ander proces werd voor het eerst melding gemaakt van seksuele betrekkingen met de duivel.

Langs de gebaande wegen der Iniquiteit en de ophefmakende processen tegen de Tempeliers, werden deze gedachten alom verspreid. Massaal echter pas na het verschijnen van het boek "Maleus Malificarum" van de geleerde heren inquisitoren Kramer en Sprenger: twee rabiater vrouwenhaters. Tot op heden toe is hun invloed merkbaar. Daarin werd nauwkeurig uiteengezet hoe het allemaal moest. Verwonderlijk is het dus niet, dat sindsdien het ene heksenproces zozeer op het andere lijkt. Het dient gezegd dat de wereldlijke machten daarna vooral de fakkel brandende hielden en er onnoemelijke gruwelen plaats vonden. Daarin spande Duitland wel de kroon. In alle katolieke en protestantse landen woedde de rage; niet echte in de Grieks-orthodoxe; wat wel de geestesgesteldheid tekende van de toenmalige wereldlijke en geestelijke gezagdragers in de Westeuropese wereld.

Protest kwam wel los, maar dit was levensgevaarlijk. Het eerst werden heksenprocessen verboden in Nederland omstreeks 1610. Tot het einde van de achttiende eeuw echter werden nog terechtstellingen uitgevoerd in Polen.

Enkele data en feiten:

- 785 Concilie van Paderborn, Karel de Grote. Verbod terechtstel.
- 906 Canon epixcopi: verzameling dekreten door Regino de Prum.
Heksen schandvlekken en verbannen.
- 1054 Griekse schisma.
- 1118 Stichting Tempeliersorde.
- 1120 Tempeliers worden militaire orde.
- 1123 IXe conc. Lateranen. "Verplichte Godsvrede".
- 1165 Opkomst Katharen in Zuid-Frankrijk.
- 1176 Stichting Waldenzen (Vaudenzen) te Lyon.
- 1184 Stichting Bisschoppelijke Inquisitie in vergadering te Verona.
- 1198 Kroning Innocentius III - Uitroeien ketterij.
- 1208 Moord op pauselijk legaat Pierre de Castelleau (inquisiteur)
Sedert 1201 was inquisitie toevertrouwd aan paus. legaat.
- 1231 Gregorius IX geeft Inquis. in handen van bedelorden.
- 1243 Verkiezing Innocentius IV.

- 1252 Innocentius IV geeft toelating tot gebruik van tortuur:
Bul "Ad extirpenda".
- 1307 Arrestatie Tempeliers in Frankrijk.
- 1314 Uitroeiing en executie der Tempeliers.
- 1316 Verkiezing van Joannes XXII, bezeten van angst voor hekserij.
Liet bisschop van Cahorn half gevild levend verbranden
ook zijn lijfarts en velen uit zijn omgeving.
- 1322 Sekte der Lollarden.
- 1335 Proces Toulouse: melding vliegen, heksen, vereren Satan.
- 1352 Innoc. VI. Pest 1348. Flagelanten. Jodenprogrms. Danser
St.-Jan en St.-Guy.
- 1382 Veroordeling Wiclef.
- 1405 Preken van Jan Huss.
- 1414 Concilie van Constance. Marteling van Huss.
- 1431 Dood van Jeanne d'Arc
- 1456 Eerherstel van Jeanne d'Arc.
- 1483 Geboorte van Luther te Eisleben.
- 1509 Geboorte van Calvin.
- 1518 Zwingli in Zwitserland
- 1520 Luther breekt met Rome.
- 1542 Instelling Romeinse inquisitie.
- 1546 Dood van Luther.
- 1545) Concilie van Trente.
- 1563)
- 1564 Dood van Calvin. G. V.

Bron van deze tabel: Daniel Rops, L'Eglise de
la Cathédrale et de la Croisade - de la Renaissance et de la
Réforme - La Réforme catholique.

& & &
&&

5. Heemkundige Wandeling *****

in het Koningsbos te Knokke.

Op 28 mei bloeide nog de hagedoorn na de vele lenteregens.
Om het jong ontloken groen te bewonderen waren 45 geïnteresseerden
samengekomen.

Van de kundige onderwijzer en natuurgids dhr Rene Ver-
meersch, vernamen we dat de stad Knokke dit bos "Koningsbos" noem-
de naar aanleiding van het zilveren regeringsjubileum van Koning
Boudewijn. Op 13 augustus 1971, terwijl Dr. Eug. Mattelaer burge-
meester was, werd het Koningsbos met een oppervlakte van 7 Ha
174 a, door de Compagnie van het Zoute verkocht aan de stad